

Хитра Олександра Леонтіївна,
*доктор юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу
Львівського державного університету внутрішніх справ,
<https://orcid.org/0000-0002-3632-5101>*

Стародубцева Тетяна Леонтіївна,
*кандидат юридичних наук,
інспектор Головного управління
Національної поліції у Львівській області,
ст. лейтенант поліції
<https://orcid.org/0000-0003-1486-0733>*

Хитра Ігор Ярославович,
*кандидат юридичних наук,
судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень
Львівського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України
<https://orcid.org/0000-0001-9773-1886>*

ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

JEL Classification: K 19.
SECTION "LAW": Право.

Анотація. У статті відмічено проблемні питання здійснення державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, які в Україні привертають посилену увагу серед державних діячів, науковців та громадськості і, безперечно, особлива актуальність його зростає в період прийняття важливих державних рішень щодо удосконалення економічного, соціально-культурного та політичного розвитку держави.

З урахуванням теорії та практики, дана оцінка здійснення сучасних форм та методів реалізації державного контролю на відміну від процедури його проведення у пострадянський період, з порушенням законності, прав людини та її інтересів.

Доведено, що важливою складовою підвищення прозорості, оперативності діяльності системи державного контролю України та підвищення якості є і залишається розробка нових дієвих механізмів його проведення, реалізація яких повинно здійснюватися на підставі перевіреного міжнародного досвіду.

На підставі європейської практики здійснення контролю було проаналізовано діяльність польської, французької та британської поліції, яка в загалом зводиться до стратегії Community Policing. Community Policing виступає стимулятором підвищення активності та ангажування локальних спільнот до співпраці з поліцією у підтриманні публічного порядку, боротьбі зі злочинністю, а також контролю за вживанням і продажем алкогольних напоїв під час проведення соціально-культурних заходів, забезпечення безпеки дорожнього руху тощо.

Констатовано, що виважене застосування позитивного зарубіжного досвіду, допоможе переорієнтувати роботу ОВС України із силових і адміністративних методів на демократичніші, спрямовані на забезпечення безпеки суб'єктів господарювання, захисту їхніх прав і свобод, що буде сприяти формуванню довіри до правоохоронця.

Разом з тим, в статті було засвідчено, що процедура здійснення державного контролю на сьогодні ще далека від вдосконалення її організаційної структури та адаптації до нових актуальних напрямів діяльності.

Вказано, що в сучасний період розвитку держави необхідно вжити дієвих організаційно-правових засобів щодо вдосконалення контролю на всіх рівнях управління.

Ключові слова: державний контроль, суб'єкти господарювання, порушенням законності, європейський досвід, органи державного контролю.

Annotation. The problematic issues of state control exercising over the business entities activity are being identified in the article, as in Ukraine these issues are attracting increased attention among statesmen, scientists and the public, and, undoubtedly, the topicality of this problem is especially relevant during the period of taking important state decisions on improving economic, socio-cultural and political development of the State.

Taking into account the theory and practice, an assessment of the implementation of modern forms and methods of exercising state control in contrast to the procedure for its implementation in the post-Soviet period, with violation of the legality, human rights and its interests has been given.

It has been pointed out that State control implementation and realization depend largely on the already existing normative legal regulations on the mentioned issues, so it should be understood as the functional component of the State authorities, which is directed for ensuring compliance with the laws and other normative legal acts issued by the State authorities; it allows to determine the quality of activities, to clarify the scope of the completed task and, if necessary, to identify violations of legislation and choose appropriate measures for its elimination.

It has been proved that an important component of transparency, efficiency of the State control of Ukraine system and quality improvement increase is and remains the development of new effective mechanisms of its carrying out, implementation of which should be based on proven international experience.

On the basis of the European practice of control realization, the activities of Polish, French and British police, which generally comes down to Community Policing strategy have been analyzed. Community Policing acts as a stimulant to increase activity and engagement of local communities in cooperation with the police in maintaining public order, the fight against crime, as well as the control over the consumption and sale of alcoholic beverages at the time of the socio-cultural events conducting, ensuring road safety, etc.

It has been estimated that the deliberate use of positive foreign experience will help in refocusing of work of the Bodies of Inner Affairs of Ukraine from power and administrative methods on more democratic, aimed at ensuring the safety of economic entities, protection of their rights and freedoms that will contribute to the formation of trust to the representative of law enforcement bodies.

At the same time, the article showed that the procedure of State control for today is still far from the improvement of its organizational structure and adaptation to new relevant areas of activity. Thus, since the beginning of its activity in May 2015 and till 2018 the Business Ombudsman Council (hereinafter – the BOC) received 23918 complaints about the actions of controlling bodies, which is 9% of the total number of complaints received. BOC observes a tendency to increase their number. In particular, in 2015, the BOC received 74 complaints, in 2016 – 67 complaints, and in 2017-98 complaints. Also, in spite of the approved by the Government in May 2017 methodology for developing the criteria, by which the degree of risk from conducting economic activity is assessed, and the frequency of planned control measures is determined, as well as of the unified forms of acts made according to the results of scheduled and unscheduled inspections, – in some spheres of state control there is no implementation of risk-oriented approach, so there are no criteria for assessing the risk of economic activity and the frequency of planned control measures is not determined: only in 17 spheres the criteria that meet the requirements of the legislation were approved; in 47 spheres criteria were approved, but they do not meet the requirements of the legislation and require revision; and in 23 spheres of control criteria were not approved at all and therefore the periodicity of planned control measures was not determined.

Thus, in the modern period of the State development it is necessary to take effective organizational and legal means for improving control at all the levels of management.

Key words: State control, business entities, violation of legality, European experience, state control bodies.

Вступ

Складні процеси соціально-економічного та політичного розвитку України, що пов'язані з антикризовими заходами, вимагають докорінного структурного удосконалення функціональної складової діяльності державних органів, де не останню роль відведено ефективності здійснення державного контролю за

діяльністю суб'єктів господарювання. Тому дослідження цієї сфери має надзвичайну важливість не тільки для науки адміністративного та фінансового права, але і для практики здійснення контролю керівними органами державного управління.

Аналіз публікації

Аналіз публікації свідчить про те, що проблеми державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в Україні досліджувалися багатьма вітчизняними та іноземними науковцями. На питаннях контролю зупинилися вчені-адміністративісти, такі як Г. Атаманчук, Д. Бахрах, Ю. Битяк, В. Кобринський, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Луньов, О. Остапенко, С. Пузирьов, М. Студенікіна, Л. Чистоклетов та інші. Різним аспектам згаданої нами проблеми увагу приділяли іноземні дослідники: S. Becker, A. Jones, J. Czapska, M. Stefanski, M. Stephens, R. Wiseman. Разом з тим, особливості здійснення контролю за дотриманням адміністративного законодавства суб'єктами господарської та підприємницької діяльності раніше комплексно не досліджувалися.

Формування цілей статті

Нерозробленість на науковому рівні цих питань, неврегульованість багатьох аспектів участі держави у господарській сфері в умовах різноманіття суб'єктів господарювання різних форм власності, неузгодженість нормативних актів, наявність проблемних питань функціонування системи державного регулювання в сфері господарювання і зумовили вибір написання даної статті.

Результати дослідження

Вдаючись до характеристики державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, слід зазначити, що він як функціональна складова органів державної влади спрямовується на забезпечення дотримання законів і інших нормативно-правових актів, що видаються органами держави і дозволяє визначити якість діяльності, з'ясувати обсяг виконаного завдання, виявити порушення законодавства при наявності його вчинення та обрати відповідні заходи щодо їх усунення. За ступенем відкритості контрольні функції держави прийнято поділяти на гласні, так і негласні. Безперечно, до гласних методів прибігають всі державні органи, які є відкритими і передбачають ознайомлення суб'єктів господарської діяльності з процедурою контролю. Негласний контроль, який переважно проводиться правоохоронними органами, проводиться таємно без повідомлення господарюючих суб'єктів.

Сучасний стан відносин у сфері державного контролю на відміну від процедури його здійснення, яка проводилася у пострадянський період, з порушенням законності, прав людини, його інтересів, повинен ґрунтуватися на принципах мінімізації державного впливу до суб'єктів господарювання. З урахуванням цієї потреби Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 18 грудня 2017 р. № 1020-р було схвалено Стратегію реформування системи державного нагляду (контролю) (далі – розпорядження) [1].

Як було зазначено у розпорядженні, основними проблемами у сфері державного нагляду (контролю) є:

- неоптимізований обсяг контрольних функцій органів державного нагляду (контролю) із здійснення заходів державного нагляду (контролю) певних видів господарської діяльності, що призводить до дублювання повноважень таких органів та подвійного навантаження на суб'єктів господарювання;
- спрямованість діяльності органів державного нагляду (контролю) на виявлення порушень та застосування санкцій;
- неузгодженість норм законодавчих актів щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності з положеннями Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;
- відсутність системи проведення оцінки ефективності державного нагляду (контролю);
- відсутність ефективного механізму притягнення до відповідальності посадових (службових) осіб, уповноважених на здійснення державного нагляду (контролю), та компенсації суб'єктам господарювання шкоди, завданої внаслідок неправомірних та/або протиправних дій таких осіб;
- відсутність єдиного підходу щодо вжиття заходів реагування на правопорушення, які встановлені за результатами проведених заходів державного нагляду (контролю), і невизначеність критеріїв вжиття заходів реагування за адміністративним рішенням органу державного нагляду (контролю) та обставин, за яких заходи реагування повинні вживатися виключно за рішенням суду на підставі звернення органу, повноваження якого встановлено законом.

Враховуючи стан війни на Сході України та лібералізацію умов та критеріїв віднесення фізичних осіб – підприємців до першої групи спрощеної системи оподаткування, не можна не згадати і про мораторії, які були запроваджені в Україні. Так, відповідно до статті 3 Закону України від 2 вересня 2014 року № 1669-VII

«Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» [2] було заборонено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у зоні проведення антитерористичної операції, крім позапланових перевірок суб'єктів господарювання, що відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності віднесені до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику. А вже 17 жовтня 2019 року В. Зеленський підписав указ за № 761/2019 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення сприятливих умов для діяльності фізичних осіб – підприємців» [3], яким запроваджено дворічний мораторій на проведення перевірок фізичних осіб — підприємців (крім тих, які здійснюють високорентабельні види діяльності з істотними ризиками ухилення від оподаткування) щодо дотримання ними порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій

Також, залежно від ступеня ризику від провадження господарської діяльності, на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342 (далі – постанови) було затверджено методичку розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю). Де періодичність проведення наступного планового заходу державного нагляду (контролю) щодо відповідного суб'єкта господарювання відраховується від дати закінчення планового періоду, в якому здійснювався захід державного нагляду (контролю). Періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) може змінюватися у разі відсутності суттєвих порушень суб'єктом господарювання вимог законодавства шляхом встановлення відповідного коефіцієнта. Це положення не застосовується до суб'єктів господарювання, віднесених до високого ступеня ризику [4]. На підтвердження цієї постанови Державною регуляторною службою України наприкінці 2019 року було сформовано проект плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на 2020 рік [5].

За час дії Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» притерпав певних змін та доповнень. На нашу думку, особливої уваги заслуговує положення Закону України від 3 листопада 2016 року № 1726-VIII «Про внесення змін до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [6], в якому було суттєво розширено обсяги прав суб'єкта господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю). А саме:

- бути поінформованим про свої права та обов'язки;
- вимагати від посадових осіб органу державного нагляду (контролю) додержання вимог законодавства;
- перевіряти наявність у посадових осіб органу державного нагляду (контролю) службового посвідчення та посвідчення (направлення) і одержувати копію посвідчення (направлення) на проведення планового або позапланового заходу;
- не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення державного нагляду (контролю), якщо:
- державний нагляд (контроль) здійснюється з порушенням передбачених законом вимог щодо періодичності проведення таких заходів;
- посадова особа органу державного нагляду (контролю) не надала копії документів, передбачених цим Законом, або якщо надані документи не відповідають вимогам цього Закону;
- суб'єкт господарювання не одержав повідомлення про здійснення планового заходу державного нагляду (контролю) в порядку, передбаченому цим Законом;
- посадова особа органу державного нагляду (контролю) не внесла запис про здійснення заходу державного нагляду (контролю) до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) (за наявності такого журналу в суб'єкта господарювання) тощо.

Крім того, з метою орієнтованості державного нагляду (контролю) на запобігання правопорушенням у сфері охоронної діяльності та у зв'язку із встановленими системними порушеннями ліцензіатами основних принципів законів України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про охоронну діяльність», що також мають негативний вплив на життя та здоров'я людини, порушують її права та законні інтереси, за ініціативою Міністерства внутрішніх справ України розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до переліку органів державного нагляду (контролю), на які не поширюється дія Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», який Кабінетом Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 752 [7] було прийнято за основу.

Важливою складовою підвищення прозорості, оперативності діяльності системи державного контролю України та підвищення якості є і залишається розробка нових дієвих механізмів його проведення, реалізація яких повинно здійснюватися на підставі перевіреного міжнародного досвіду. Нас особливо буде цікавити досвід європейських країн щодо вдосконалення контролю поліції за суб'єктами господарської діяльності.

Зважаючи на вище вказане, з метою необхідності імплементації європейських стандартів у діяльність ОВС України було прийнято Стратегію розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р [8], яка спираючись на статтю 55 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [9], спрямована на зміцнення співробітництва у сфері технічного регулювання, стандартизації, ринкового нагляду, акредитації та робіт з оцінки відповідності з метою поглиблення взаєморозуміння відповідних систем та спрощення доступу до відповідних ринків. Із цією метою Сторони Угоди започаткували діалог з нормативно-правових питань як на горизонтальному, так і галузевому рівнях.

Слід зауважити, що поряд із вказаним законодавством, загальні принципи контролю поліції за суб'єктами господарської діяльності визначаються іншими міжнародними нормативними актами. Зокрема, основні принципи й завдання контролю за суб'єктами господарської діяльності визначені Директивами Європейського парламенту та Ради 2001/95/ЄС від 3 грудня 2001 року «Щодо загальної безпеки продукції» і 85/374/ЄС від 25 липня 1985 року «Про відповідність за дефектну продукцію», а також настановами ЄС щодо виконання директив «Нового підходу» [10–12].

Так, Директивою Європейського парламенту та Ради 2001/95/ЄС від 3 грудня 2001 року «Щодо загальної безпеки продукції» передбачено, зокрема, такі положення [13]:

- країни-члени повинні контролювати, щоб виробники й дистриб'ютори виконували свої обов'язки щодо забезпечення безпеки виробів, розміщених на ринку;
- країни-члени утворюють чи призначають органи, які здійснюють постійний контроль за тим, як виконується обов'язок постачати на ринок лише безпечні вироби, і надають таким органам необхідні повноваження вживати заходів, що вимагаються від них цією Директивою;
- країни-члени мають установити правила про накладення штрафів, що застосовуються до порушників національних положень, прийнятих відповідно до цієї Директиви, та прийняти усі необхідні заходи для забезпечення їх виконання; штрафи мають бути ефективними, пропорційними й застережувальними.

Аналізуючи практику діяльності європейської поліції, розпочнемо її характеристику з нашого сусіда – польської поліції, яка сьогодні здійснює свою діяльність на підставі стратегії Community Policing. Польські поліцейські розглядають Community Policing як «елемент поліцейської філософії відкритості та співпраці», засіб активізації локальних ініціатив у сфері запобігання правопорушенням і важливий чинник підвищення якості життя територіальних громад [15, с. 140–141]. Community Policing також виступає стимулятором підвищення активності та ангажування локальних спільнот до співпраці з поліцією у підтриманні публічного порядку і боротьбі зі злочинністю. Налагодження партнерства між мешканцями, поліцією, урядовими і громадськими інституціями сприяє спільному визначенню проблем громади, їх аналізу та пошуку ефективних засобів вирішення [16, с. 63].

Польська поліція, доречі її система та структура мало чим відрізняється від нашої Національної поліції, складається з таких основних служб: кримінальної, профілактичної, організаційної та матеріально-технічного постачання. До складу поліції також входять: судова поліція, поліцейські школи, вища поліцейська школа, підрозділи з профілактики злочинності, антитерористичні підрозділи, науково-дослідні установи. Крім поліції, до складу міністерства внутрішніх справ і управління також входять прикордонна охорона і пожежна служба» [14, с. 81]. Всі ці підрозділи наділені повноваженнями щодо здійснення державного контролю у таких специфічних сферах як: порятунку населення; управління з національних меншин, релігій; управління картографії та геодезії та контролю за технічним станом шахт.

Діяльність поліції Великобританії ґрунтується на поєднанні повноважень держави й органів місцевого самоврядування у сфері правопорядку і спрямована на охорону громадського порядку, попередження правопорушень, затримання та ізоляцію правопорушників, видання окремих нормативних актів для покращення стану громадського порядку та громадської безпеки [17, с. 107]. Крім охорони громадського порядку британська поліція наділена повноваженнями щодо підтримання порядку під час спортивних змагань і контроль за вживанням і продажем алкогольних напоїв під час їх проведення, забезпечення безпеки дорожнього руху тощо.

Щодо здійснення контролю за суб'єктами господарювання поліцією Франції, то для неї притаманні вказані повноваження у сфері торгівлі продовольчими товарами, проведення лотерей, ігор, організації відпочинку, природоохоронних заходів [18, с. 30].

Оцінюючи важливість значення стратегії Community Policing, вважаємо, що метою впровадження стратегії Community Policing у діяльності ОВС України в межах здійснення контролю за суб'єктами господарської діяльності повинно стати:

- запобігання правопорушенням у сфері господарської діяльності;
- викорінення негативних соціальних явищ (стихійна торгівля, торгівля товарами неналежної якості, корупція, шахрайство тощо);
- підвищення рівня безпеки суб'єктів господарювання;
- ініціювання активності населення, створення дієвих спілок з метою попередження правопорушень у сфері господарської діяльності (наприклад, зупинення продажу алкогольних і тютюнових виробів неповнолітнім, припинення роботи ігрових закладів тощо);
- покращення ставлення населення до поліції;
- підвищення комфорту життя в громадах (як кінцевий результат) [19].

Отже, можемо констатувати, що виважене застосування позитивного зарубіжного досвіду, допоможе переорієнтувати роботу ОВС України із силових і адміністративних методів на демократичніші, спрямовані на забезпечення безпеки суб'єктів господарювання, захисту їхніх прав і свобод, усе це буде сприяти формуванню довіри до правоохоронця.

Проте, як засвідчує аналіз сучасної практики здійснення державного контролю за суб'єктами господарювання, вона на сьогодні ще далека від вдосконалення її організаційної структури та адаптації до нових актуальних напрямів діяльності.

Так, з моменту початку своєї діяльності у травні 2015 року та до 2018 року Рада бізнес-омбудсмена (далі – РБО) отримала на розгляд 23918 скарг на дії контролюючих органів, що становить 9% від усієї кількості скарг, що надійшли. РБО спостерігає тенденцію до зростання їх кількості. Зокрема, у 2015 році до РБО надійшло 74 скарг, у 2016 році – 67 скарг, а у 2017 році – 98 скарг [20].

Лише тільки за 2019 рік Державною фіскальною службою України було проведено 5442 перевірки фізичних осіб-підприємців (далі – ФОПів) щодо дотримання вимог податкового та іншого законодавства. Це всього 0,30% від загальної кількості ФОП. Перевірялися ФОП не лише фіскалами, а й півтора десятка іншими органами. Наприклад, Державна служба України з надзвичайних ситуацій – від початку 2018 року провела 24 тисячі перевірок ФОПів, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів — 19 226 перевірок, Державна служба України з питань праці – 2663 перевірок. [21].

Разом з тим, не зважаючи на схвалену у травні 2017 року Урядом методику розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів контролю, а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових та позапланових перевірок, у деяких сферах державного контролю не запроваджено ризик-орієнтовний підхід – відсутні критерії оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності та не визначено періодичність проведення планових заходів контролю: лише у 17 сферах затверджено критерії, які відповідають вимогам законодавства; у 47 сферах затверджено критерії, проте вони не відповідають вимогам законодавства та вимагають перегляду; у 23 сферах контролю взагалі не затверджено критерії та відповідно не визначено періодичність проведення планових заходів контролю [20].

Також не все гаразд у цьому напрямку й із запровадженням уніфікованих актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів контролю: у 49 сферах контролю затверджено уніфіковані форми актів, проте вони не відповідають вимогам Закону про контроль та постанови КМУ №752 та потребують приведення у відповідність до законодавства; у 36 сфері контролю відсутні уніфіковані форми актів і лише у 3 сферах контролю затверджено уніфіковані форми актів, які відповідають постанові КМУ № 752 [20].

Крім того, назріла необхідність у розробці і прийнятті нового пакету законів таких як: «Про Єдину державну електронну систему у сфері будівництва», «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу», «Про парламентський контроль за дотриманням положень законів в діяльності спеціальних служб та правоохоронних органів держави», «Про відновлення державного регулювання цін на продукти харчування», а також законів в галузі інвестиції, інновації, кредитно-фінансової системи тощо, спрямованих на:

- підтримку високої інвестиційної та інноваційної активності як основи економічного зростання;
- забезпечення стабільності і надійності кредитно-фінансової системи;

- підвищення господарської активності на основі розширення її свобод і розвитку відносин конкуренції на внутрішньому споживчому ринку;
- забезпечення високої соціальної захищеності, створення налагодженого механізму попередження зростання соціальної напруженості в суспільстві;
- розвиток системи державного субсидування окремих секторів (галузей) економіки, податкових пільг і преференцій;
- посилення заходів адміністративного впливу за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку господарської діяльності.

Висновки

Як бачимо, держава застосовує контроль за господарською діяльністю з метою забезпечення розвитку відносин у вказаній сфері. Саме це зумовлює потребу врегулювання контрольних функцій з використанням адміністративно-правових методів.

Отже, використання адміністративного законодавства органами державного контролю для регулювання господарської діяльності повинно передбачати:

- доцільне розроблення та реалізацію органами державної влади критеріїв проведення державного контролю та заходів, спрямованих на забезпечення дотримання законодавства;
- запобігання порушенням вимог чинних нормативно-правових актів у сфері господарської діяльності;
- виявлення та припинення діяльності схем уникнення контролю державних органів з притягненням до відповідальності винних осіб;
- удосконалення тестового (пілотного) онлайн-модуля планування заходів контролю та збору інформації;
- розробку зразка чека-листа органом контролю стосовно питань, які можуть перевірятись на планових перевірках
- створення удосконаленої моделі інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю): розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2017 р. № 1020-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1020-2017-%D1%80/print> (дата звернення 9.11.19 р.)
2. Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції : Закон України від 2 вересня 2014 р. № 1669-VII/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-18> (дата звернення 9.11.19 р.)
3. Про невідкладні заходи щодо забезпечення сприятливих умов для діяльності фізичних осіб – підприємців: указ Президента України від 17 жовтня 2019 р. № 761/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7612019-29993> (дата звернення 10.01.20 р.)
4. Про методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1020-2017-%D1%80/print> (дата звернення 11.01.20 р.)
5. Оприлюднено проект комплексних перевірок на 2020 рік. URL: <https://medoc.ua/uk/blog/opriljudneno-proekt-kompleksnih-perevirok-na-2020-rik> (дата звернення 12.12.19 р.)
6. "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 3 листопада 2016 р. № 1726-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1726-19> (дата звернення 14.11.19 р.)
7. Про внесення зміни до переліку органів державного нагляду (контролю), на які не поширюється дія Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»: постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 752. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2018-%D0%BF> (дата звернення 15.01.20 р.)
8. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017> (дата звернення 17.11.19 р.)

9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення 16.10.19 р.)
10. The General Product Safety Directive (GPSD) : Directive 2001/95/EC // Official Journal of the European Communities. L 11. 15.1.2002. P. 4 (дата звернення 17.12.19 р.)
11. On the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products : Council Directive 85/374/EEC of 25 July 1985 // Official Journal. L 210. 07.08.1985. P. 29–33 (дата звернення 17.11.19 р.)
12. Решение Совета Европы от 7 мая 1985 г. по новому подходу к технической гармонизации и стандартам (85/C 136/01). URL : http://www.rgtr.ru/netcat_files/163/52/h_da096f0e4110ca_46063fff428ec2d754 (дата звернення 19.11.19 р.)
13. The General Product Safety Directive (GPSD) : Directive 2001/95/EC // Official Journal of the European Communities. L 11. 15.1.2002. P. 4 (дата звернення 20.11.19 р.)
14. Реформирование полиции в странах Центральной и Восточной Европы : Процесс и прогресс / П. Абрахам, Д. Бакрач, А. Бек и др. ; под ред. М. Капарини, О. Маринина ; предисловие А. Н. Ярмыш. К. : Задруга, 2005. 296 с.
15. Czapska J. Community policing Polsce – mozliwosci i ograniczenia / J. Czapska, J. Widacki (red.) // Bezpieczens twolokalne. Spoleczny kontekst przewencji kryminalnej. Warszawa, 2000. S. 140–141.
16. Stefanski M. Community policing g jako strate giabudowy poczucia bezpieczenstwa / M. Stefanski // Policja. 2006. Nr. 2. S. 62–67
17. Police Force, police service. Care and control in Britain / Edited by M. Stephens and S. Becker. London, 1994. 306 s.
18. Заросило В. О. Порівняльний аналіз адміністративної діяльності міліції України та поліції зарубіжних країн (Великобританії, США, Канади та Франції) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. О. Заросило. К., 2002. 250 с.
19. Wiseman R. Toward a Clear Definition of Community Policing / R. Wiseman, A. A. Jones. URL: <http://www.lacp.org/Letters/Letter%20072702a.html> (дата звернення 22.11.19 р.)
20. Системний звіт «контроль за контролерами: стан впровадження реформи контролюючих органів» (січень 2018). URL: <https://boi.org.ua/publications/systemicreports/1137-systemic-report-control-over-controllers-status-of/> (дата звернення 23.11.19 р.)
21. Чи потрібно зменшити кількість перевірок ФОП? URL: <https://opendatabot.ua/blog/376-for-inspections> (дата звернення 25.01.20 р.)